

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/71/2017
Identifikačné číslo spisu:	5116010214
Dátum vydania rozhodnutia:	14.12.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Hatala
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:5116010214.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Hatalu a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Szaba, v trestnej veci obvineného Z. R. pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom 14. decembra 2017 v Bratislave o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline zo 17. mája 2016, sp. zn. 1To/34/2016, v spojení s rozsudkom Okresného súdu Žilina z 15. apríla 2016, sp. zn. 36T/19/2016, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného Z. R. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Žilina z 15. apríla 2016, sp. zn. 36T/19/2016, bol obvinený Z. R. uznaný za vinného zo spáchania prečinu krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák., a to na tom skutkovom základe, že

dňa 6. októbra 2015 v čase od 13.30 hod. do 14.30 hod. v Žiline na ulici V. K. č. XX v priestoroch U. Žilina, v ambulancii všeobecného lekára MUDr. E., z vrečka bundy, ktorá bola voľne odložená na stoličke v miestnosti zdravotnej sestry, vzal mobilný telefón zn. Samsung S6, čiernej farby, IMEI: XXXXXXXXXXXXXXXX, v koženom obale červenej farby, čím svojim konaním spôsobil A. Z. kodu vo výške 628,29 Eur a takéhoto konania sa dopustil napriek tomu, že bol rozsudkom Okresného súdu Žilina, sp. zn. 22T/24/2015 zo dňa 6. marca 2015, právoplatným dňa 6. marca 2015, uznaný vinným zo spáchania prečinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák., za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 9 (deväť) mesiacov so zaradením na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

Za to bol obvinenému podľa § 212 ods. 3 Tr. zák., § 38 ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. k/, písm. l/ Tr. zák., § 37 písm. m/ Tr. zák. uložený trest odňatia slobody vo výmere 26 (dvadsaťšesť) mesiacov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom strázenia.

Proti tomuto rozhodnutiu podal obvinený odvolanie, ktoré Krajský súd v Žiline uznesením zo 17. mája 2016, sp. zn. 1To/34/2016, podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Obvinený Z. R. podal prostredníctvom jeho obhajcu JUDr. Mgr. Štefana Buchu dovolanie smerujúce proti naposledy zmienenému rozhodnutiu odvolacieho súdu zo 17. mája 2016, sp. zn. 1To/34/2016, v spojení s prvostupňovým rozsudkom z 15. apríla 2016, sp. zn. 36T/19/2016. Ako dovolacie dôvody boli uplatnené dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. b/, písm. c/, písm. e/, písm. h/ a písm. i/ Tr. por. Dovolanie bolo podané tiež podľa ustanovenia § 374 ods. 3 Tr. por., vzťahujúceho sa na situáciu, keď v konaní o riadnom opravnom prostriedku neboli odstránené vytýkané pochybenia konania na súde prvého stupňa.

V odôvodnení podaného dovolania obvinený upozornil na to, že súdy v napadnutých rozhodnutiach pochybili pri ukladaní trestu, keď uložený trest považoval za príliš vysoký a neprimeraný. Jednak preto, že zo zápisnice o konaní o dohode o vine a treste z 18. februára 2016 vyplýva, že mu mal byť uložený trest odňatia slobody vo výške 10 (desať) mesiacov so zaradením na výkon trestu do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia a tiež vzhľadom na to, že škodu nahradil, skutok oľutoval, na hlavnom pojednávaní konanom dňa 15. apríla 2016 sa poškodenej ospravedlnil a v trestnom konaní bol nápomocný. Poľahčujúce okolnosti navyše v jeho prípade prevyšovali priťažujúce, čo však nebolo zohľadnené a správne nebolo ani ich samotné aplikovanie.

Dovolateľ ďalej namietal konanie ustanoveného obhajcu Mgr. Ľubomíra Hagaru, ktorý ho nenavštívil vo výkone väzby z dôvodu, že vyšetrovacie miestnosti boli preplnené, i týmto obhajcom podaný návrh na oslobodenie spod obhajoby jeho osoby, čo považoval za účelové a v rozpore so zákonom. Následne pokračoval, že pri záverečnom preštudovaní vyšetrovacieho spisu nebol spisový materiál riadne usporiadaný a očíslovaný, obvinený preto preštudovanie predmetného spisu odmietol, dozorujúci prokurátor v tom však nenašiel nedostatok. Ten nenašiel ani v tom, že do predmetného spisu robila zásahy vyšetrovatelka Mgr. Bc. E. K., ktorá na to nebola oprávnená.

Záverom obvinený navrhol, aby dovolací súd rozhodol, že uznesením Krajského súdu v Žiline zo 17. mája 2016, sp. zn. 1To/34/2016 a rozsudkom Okresného súdu Žilina z 15. apríla 2016, sp. zn. 36T/19/2016, bol porušený zákon v jeho neprospech a aby v zmysle ustanovenia § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil napadnuté rozhodnutia, tak vo výroku o vine, ako aj vo výroku o treste, prípadne aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/ Tr. por. a § 566 ods. 3 Tr. por.), osobou oprávnenou na jeho podanie (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Tr. por.), že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.) a tiež, že obvinený pred jeho podaním využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Tr. por.).

Najvyšší súd následne na neverejnom zasadnutí podľa § 381 Tr. por. zistil, že podané dovolanie nie je dôvodné a podľa § 382 písm. c/ Tr. por. ho odmietol, keďže je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. b/, písm. c/, písm. e/, písm. h/ a písm. i/ Tr. por., pričom ustanovenie § 374 ods. 3 Tr. por. nemožno uplatňovať ako samostatný dôvod dovolania. Toto ustanovenie len v nadväznosti na ustanovenia § 369 Tr. por. a § 372 ods. 1 Tr. por. vyjadruje okolnosť, že aj keď sa z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Tr. por. dovolaním napáda vždy rozhodnutie súdu druhého stupňa (okrem dovolania podaného ministrom spravodlivosti), možno dovolaním namietat aj chyby konania súdu prvého stupňa, ak vytýkané pochybenia neboli napravené v konaní o riadnom opravnom prostriedku (sťažnosti alebo odvolaní). Ak dovolateľ namieta chybu konania na súde prvého stupňa, musí táto chyba zodpovedať niektorému z dôvodov dovolania uvedenému v § 371 Tr. por. a takto musí byť aj v dovolaní označená (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.).

Z uvedeného vyplýva, že eventuálne chyby konania mohol dovolací súd posudzovať len prostredníctvom dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. b/, písm. c/, písm. e/, písm. h/ a písm. i/ Tr. por., ktoré obvinený v podanom mimoriadnom prostriedku uplatnil a ktorými dôvodmi bol dovolací súd podľa § 385 ods. 1 Tr. por. viazaný.

Dovolací súd úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inšancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

Čo sa týka pritom viazanosti dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Tr. por., tak k tomu považuje najvyšší súd za dôležité poznamenať, že táto sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por. Teda zjednodušene povedané, podstatné sú vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Tr. por.

Z toho potom vyplýva, že v prípade, ak chybám, vytýkaným v podanom dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Tr. por. nezodpovedá dovolateľom označený dôvod dovolania podľa § 371 Tr. por. a ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto (naposledy uvedenom) ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c/ Tr. por. alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Tr. por. bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnomu dôvodu dovolania označenému dovolateľom v zmysle § 374 ods. 2 Tr. por.

Ak ale dovolací súd zistí chybu rozhodnutia alebo konania, vecne špecifikovanú dovolateľom podľa § 374 ods. 1 Tr. por., ktorej pri jej správnej právnej (procesnej) kvalifikácii zodpovedá iný právne uplatniteľný dôvod dovolania, než ktorý dovolateľ uviedol v dovolaní v zmysle § 374 ods. 2 Tr. por., dovolací súd dovolaniu vyhovie postupom podľa § 386 a nasledujúcich ustanovení Tr. por. a zistenú chybu vo výroku svojho rozsudku podradí pod dovolací dôvod zodpovedajúci zákonu (viď k tomu bližšie uznesenie najvyššieho súdu zo 16. augusta 2011, sp. zn. 2 Tdo 30/2011, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 120/2012).

K uplatneným dovolacím dôvodom (citované vyššie) je v prvom rade potrebné uviesť, že obvinený síce označil dovolacie dôvody, z ktorých dovolanie podáva, ale buď jednotlivé dovolacie námietky pod tieto dôvody konkrétnym spôsobom nesubsumoval alebo nezodpovedali ich obsahu. Uvedené urobil namiesto obvineného a jeho obhajcu až najvyšší súd, ktorý dovolacie námietky zoradil pod zodpovedajúce dovolacie dôvody.

Vo všeobecnosti k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. (dovolanie z tohto dôvodu možno podať, ak bolo právo na obhajobu porušené zásadným spôsobom) si najvyšší súd dovoľuje poukázať na to, že právo na obhajobu je jedným zo základných atribútov spravodlivého procesu a je potrebné ho chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu.

Tento dôvod môže byť naplnený len v takom prípade, ak zistené porušenie práva na obhajobu bolo

zásadné (teda nie akékoľvek, resp. nie každé porušenie práva obvineného na obhajobu zakladá daný dovolací dôvod). V danej súvislosti pritom najvyšší súd upozorňuje na skutočnosť, že pod zásadným porušením práva na obhajobu možno rozumieť stav, ak došlo v trestnom konaní k pochybeniu, ktoré malo, resp. mohlo mať vplyv na konečný výsledok tohto konania.

Pri posudzovaní, či bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, sú dôležité konkrétne okolnosti prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne, ako i vo vzájomných súvislostiach.

Konkrétne k jednotlivým dovolacím námietkam subsumovateľných pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. najvyšší súd s ohľadom na konanie ustanoveného obhajcu Mgr. Ľubomíra Hagaru poukazuje na to, že samotný spôsob výkonu obhajoby obhajcom (kvalita poskytovanej právnej pomoci zo strany obhajcu v konkrétnej trestnej veci) nie je predmetom prieskumu dovolacieho súdu, ako to tento už stabilne v rámci svojej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje. Z nezávislosti advokácie od štátu totiž vyplýva, že vedenie obhajoby je vo svojej podstate záležitosťou medzi obhajcom a obvineným a že za spôsob výkonu obhajoby nesie zodpovednosť samotný advokát (nie všeobecný súd), a to nie voči súdu ako orgánu verejnej moci, ale voči obhajovanému, prípadne orgánu, ktorému je disciplinárne podriadený (advokátska komora).

Pokiaľ ide o obvineným namietané záverečné preštudovanie vyšetrovacieho spisu a zásahy vyšetrovateľky Mgr. Bc. E. K. do predmetného spisu, ako vyplýva zo spisového materiálu, konkrétne zo záznamu o preštudovaní vyšetrovacieho spisu (č. l. 114-115) z 19. januára 2016, obvinený bol pri ukončení prípravného konania oboznámený s celým vyšetrovacím spisom, vrátane čísiel listov (uvedené potvrdil svojím podpisom) a dovolací súd nezistil ani žiadne nezákonné zásahy Mgr. Bc. E. K. do vyšetrovania. V úradnom zázname z 15. januára 2016 (č. l. 112) je navyše preukázané, z akých dôvodov táto vyšetrovateľka vykonala vyššie zmienené záverečné preštudovanie spisu obvineným.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. teda nebol daný.

V posudzovanej trestnej veci obvinený formálne uplatnil aj dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. (t. j., že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať ani meniť). Ako z uvedeného ustanovenia, tak aj z inštitútu dovolania je zrejmé, že trestné konanie je v zásade dvojinstančné. Dovolací súd je teda viazaný zisteným skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili súdy nižšej inštancie. Rovnako nie je oprávnený ani posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania súdy vyvodili, a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je potrebné taktiež uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať (to neplatí len pre dovolanie ministra spravodlivosti podané podľa § 371 ods. 3 Tr. por.).

Povedané inými slovami, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, no nikdy nie námietky skutkové.

Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať (dokazovanie tu právna úprava pripúšťa len celkom výnimočne a v značne obmedzenom rozsahu, keď

môže byť zamerané výlučne na to, aby mohlo byť rozhodnuté o dovolaní - vid' § 379 ods. 2 Tr. por.). Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňovať, alebo korigovať len odvolací súd (v zmysle druhej vety § 317 ods. 1 Tr. por. však nie obligatórne). Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Obvinený pod dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. smeroval svoju argumentáciu a uplatnené námietky voči právnomu posúdeniu skutku, ktorého sa dopustil, uloženému trestu a jeho výške a proti zaradeniu do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

K právnomu posúdeniu konania obvineného Z. R. najvyšší súd uvádza, že obvinený na hlavnom pojednávaní konanom dňa 15. apríla 2016 urobil vyhlásenie, že nepopiera spáchanie skutku, pre ktorý bola na neho podaná obžaloba, ktoré je v zmysle ustanovenia § 257 ods. 5 Tr. por. neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné dovolaním okrem dovolania podaného podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Preto vzhľadom na takéto súdom prijaté vyhlásenie, nie je právne posúdenie ním spáchaného skutku dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. napadnuteľné.

Najvyšší súd k tomu dodáva, že dovolacie námietky uplatnené v predmetnom dovolaní vo vzťahu ku skutku pre ktorý bola na obvineného podaná obžaloba, ktoré smerujú (len) voči výroku o vine, sú tak v dovolacom konaní napadnuteľné iba ministrom spravodlivosti (navyššie z jediného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.). Dovolanie v tejto časti teda podal aj ako neoprávnená osoba.

V súvislosti s dovolacou námietkou týkajúcou sa zápisnice o konaní o dohode o vine a treste z 18. februára 2016 a k návrhu prokurátora k druhu a výmere trestu (nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 10 mesiacov so zaradením na výkon trestu do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia), z tej podľa dovolacieho súdu vyplýva, že pri konaní o tejto dohode medzi ním a prokurátorom síce došlo zo strany obvineného k uznaniu viny zo spáchania stíhaného skutku, ale nedošlo k dohode ohľadne otázky trestu. Prokurátor postupoval v súlade so zákonom, na obvineného podal obžalobu a v zmysle § 232 ods. 4 Tr. por. požiadal súd, aby vykonal hlavné pojednávanie a rozhodol o treste a ďalších výrokoch, ktoré majú podklad vo výroku o vine.

Dovolací súd v tomto smere ku namietanej výške uloženého trestu ďalej pripája, že sa stotožňuje s odôvodneniami napadnutých rozhodnutí súdov nižšieho stupňa. S poukazom na hodnotenie osoby obvineného, ktorý sa opakovane dopúšťal rovnakej trestnej činnosti majetkovej povahy považuje aj najvyšší súd za potrebné pôsobiť na neho trestom na hornej hranici trestnej sadzby a to vo výmere 26 (dvadsaťšesť) mesiacov. To isté platí aj pre zohľadnenie poľahčujúcich okolností, ktoré boli súdom prvého stupňa aplikované správne.

So zreteľom na to, že obvinený bol v posledných desiatich rokoch pred spáchaním súdeného skutku vo výkone trestu odňatia slobody pre úmyselný trestný čin, bol v zmysle § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. správne zaradený na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. tak nebol naplnený.

Vzhľadom na vyššie uvedené preto najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.